

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bohdalice, okres Vyškov

683 41 Bohdalice 1

Identifikátor školy: 600 126 013

Termín konání inspekce: 19.-21. leden 2005

Čj.:	12-1019/05-5189
Signatura:	kl5zy106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu Bohdalice, okres Vyškov zřídila jako svou příspěvkovou organizaci Obec Bohdalice–Pavlovice. Škola sdružuje mateřskou školu (dále též MŠ) s kapacitou 35 dětí, základní školu (dále též ZŠ) s kapacitou 160 žáků, školní družinu s kapacitou 20 žáků, školní jídelnu (v ZŠ) a školní jídelnu – výdejnu (v MŠ).

Ve školním roce 2004/2005 bylo do dvou tříd mateřské školy (jedna s celodenním a jedna s polodenním provozem) přijato celkem 35 dětí. MŠ zpracovala vlastní vzdělávací program (dále též ŠVP), podle kterého realizuje vzdělávací práci. Její provoz je od 7:00 do 16:00 hodin. Strava pro děti i dospělé je dovážena ze školní jídelny základní školy. ZŠ navštěvuje ve školním roce 2004/2005 celkem 133 žáků. Ve čtyřech třídách 1. stupně (spojený 3. a 4. ročník) a čtyřech třídách 2. stupně se uplatňuje vzdělávací program Základní škola.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. **Personální podmínky vzdělávání** v MŠ a v hospitovaných předmětech ZŠ vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
2. **Materiálně-technické podmínky vzdělávání** v MŠ a ZŠ vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005
3. **Průběh a výsledky předškolního vzdělávání** vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu ve školním roce 2004/2005
4. **Průběh a výsledky vzdělávání** v českém jazyce, matematice a praktických činnostech na 1. stupni ZŠ a v českém jazyce, matematice, fyzice a občanské výchově na 2. stupni ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
5. **Multikulturní výchova** – tematicky zaměřená inspekce

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V ZŠ pracuje celkem 12 pedagogů včetně ředitele. Na 2. stupni vyučuje šest odborně kvalifikovaných učitelů, jejichž úvazky jsou stanoveny převážně s ohledem na odbornost a délku praxe. Pro některé předměty (anglický jazyk, zeměpis, chemie, tělesná a výtvarná výchova) však aprobovaný učitel chybí. Na výuce na 1. stupni se podílí celkem šest pedagogů, z nich pouze tři mají příslušnou odbornou kvalifikaci. Skladba úvazků je přizpůsobena potřebám školy – částečně zajišťují i výuku některých předmětů (angličtina, výtvarná a tělesná výchova) na 2. stupni. Speciálně pedagogická kvalifikace jedné učitelky není dosud využívána.

Vzdělávací práci v mateřské škole zajišťují tři učitelky s odbornou kvalifikací, všechny na zkrácený pracovní úvazek (vedoucí učitelka 0,9, učitelky 0,7). Rozložení jejich přímé práce s dětmi dobře zajišťuje průběh vzdělávací práce a respektuje postupné ranní příchody a odpolední rozcházení dětí MŠ.

Chod školy se řídí *Organizačním řádem*, který rámcově stanoví pravidla provozu a zodpovědnost pracovníků. Ne zcela důsledně však zachycuje reálný stav: do struktury školy není zahrnuta MŠ, takže součinnost mezi oběma součástmi školy není upravena. Náplně práce vymezují kompetence jednotlivých pracovníků, některé povinnosti vyplývající ze *Školního řádu* v nich však obsaženy nejsou. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která projednává všechny závažné skutečnosti týkající se vzdělávání a výchovy žáků. Metodické orgány zřízeny nejsou, učitelé využívají každodenního kontaktu k řešení aktuálních situací.

Na 1. stupni však poněkud chybí koordinace mezi učitelkami v jednotlivých ročnících. Relativně malý kolektiv pracovníků umožňuje řediteli operativní vedení založené na osobním kontaktu, průběžné kontrole a okamžitém řešení vzniklých problémů. Kontrolní a hospitační činnost je plánována, její cíle jsou zřejmé. Podílí se na ní ředitel i jeho zástupce, výsledky jsou s pracovníky jednotlivě projednány, širší zobecnění a vyvození důsledků pro zkvalitnění vzdělávacího procesu se provádí jen v menší míře. Na vedení nekvalifikovaných učitelů se podílí jak vedení školy, tak zkušení pedagogové, probíhá spíše neformálně a podle okamžité potřeby. Další vzdělávání pedagogických pracovníků má jasně stanoveny priority v oblasti počítačové gramotnosti a jazykové přípravy, zaměření na tvorbu školního vzdělávacího programu a progresivní formy a metody práce v kontrolovaném období nezahrnovalo. Hodnocení zaměstnanců probíhá na základě daných kritérií, sebehodnocení se zatím neprovádí.

Organizace provozu MŠ je jasně stanovena v samostatně zpracovaných řádech a dalších dokumentech. Vymezeny jsou v nich také kompetence zaměstnanců a pravidla pro všechny oblasti činnosti školy. Zodpovědnost za práci MŠ ředitel v plném rozsahu vhodně delegoval na vedoucí učitelku, ve vymezených oblastech jí ponechává samostatnost v rozhodování. Nevytvořil však jasný systém pro společné řešení problematiky MŠ. Komunikace mezi oběma součástmi školy probíhá operativně, stejně jako předávání informací.

Pravidelné pedagogické porady v MŠ, kterých se ředitel neúčastní, řeší organizační i pedagogické problémy. V zápisech však chybí jednoznačné závěry směřující ke zkvalitnění pedagogického procesu. Vedoucí učitelka v řízení MŠ upřednostňuje týmovou spolupráci založenou na vzájemné výměně názorů na danou problematiku. Využila ji zejména při tvorbě ŠVP, k němuž, v souladu s potřebami MŠ, směřovala také většina plánovaných vzdělávacích akcí i samostudium učitelek. Z průběhu vzdělávací činnosti bylo zřejmé, že se učitelky snaží, i když ne vždy úspěšně, získané poznatky uplatnit při práci s dětmi. Hospitační činnost je plánovaná a prováděná, v důsledku ne příliš vhodně volených cílů má však menší účinnost.

Soubory kritérií hodnocení pro jednotlivé kategorie zaměstnanců MŠ zpracovala. Jsou sice velmi obsáhlé, což ztěžuje jejich vyhodnocení, ale využitelné i pro sebehodnocení.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolené vzdělávací programy a jsou v MŠ velmi dobré, v ZŠ průměrné.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola je umístěna v dvoupodlažní budově původně renesančního zámku, který byl v polovině 20. století přestavěn, aby splňoval požadavky pro výuku. Kromě převážně prostorných tříd a zázemí pro pedagogy a ostatní personál se zde nachází aula, kabinety, jazyková učebna, počítačová učebna, školní družina a školní jídelna. Chybí samostatná odborná učebna přírodovědných předmětů, pouze k výuce fyziky je přizpůsobena jedna kmenová učebna, avšak je nedostatečně vybavena pro činnostní výuku a laboratorní práce žáků. Rovněž pro výuku praktických činností (dílny) škola nemá potřebné podmínky. Naopak kvalitní jsou prostory pro výuku tělesné výchovy, v přístavbě propojené koridorem s budovou školy je velká tělocvična s veškerým potřebným zázemím. V létě je pro sportovní účely využíván zámecký park a obecní hřiště. Aula slouží při kulturních a společenských akcích školy.

Výuka probíhá ve třídách vybavených převážně starým nebo repasovaným školním nábytkem. Většinou prostorné místnosti, v nichž jsou rozmístěny některé pomůcky, jsou pro výuku podnětné, esteticky upravené. Ve třídách prvního stupně však chybí relaxační kouty. Škola je kvalitně vybavena didaktickou a výpočetní technikou, která je průběžně doplňována.

Postupně se pořizují výukové programy, které se učitelé snaží využívat při výuce. Ve škole je rovněž dobře zásobená videotéka a učitelská knihovna.

Žáci jsou vybaveni učebnicemi do jednotlivých předmětů s výjimkou občanské výchovy. Chybějící učebnice vyučující nahrazuje vhodnými učebními texty a dalšími materiály, které žákům do hodin kopíruje. Pomůcky pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení jsou pořizovány jen v omezené míře.

V rámci kontrolní a hospitační činnosti vedení školy sleduje využívání materiálně-technického vybavení ve výuce. Touto problematikou se vyučující zabývají na pedagogických radách. V *Plánu materiálního zabezpečení do roku 2007* jsou stanoveny úkoly postupného dovybavování a modernizace školy. Školní aula a tělocvična jsou využívány i veřejností. Aula slouží jako obřadní síň a tělocvičnu denně využívají místní organizace i občané z okolních obcí.

Pavilonová budova mateřské školy stojí v okrajové části obce mezi zástavbou rodinných domů. Obklopuje ji prostorná, dobře udržovaná zahrada, vybavená pro pohybové a rekreační činnosti dětí novým pískovištěm a staršími průlezkami. Z původních prostor pro tři třídy užívá MŠ v současné době jeden pavilon. V něm jsou dostatečně velké prostory pro činnosti přijatého počtu dětí, samostatná jídelna a potřebné zázemí. Všechny prostory byly vybaveny odpovídajícím, funkčně uspořádaným nábytkem. Vhodné nízké skříňky ve třídě byly většinou otevřené, aby si děti mohly samostatně brát hračky i pomůcky. Vytvořené kouty jim umožňovaly rozmanité činnosti. Promyšleně byla v klidnější části třídy umístěna knihovna s dostatečným množstvím dětských knih. Méně bylo ve třídě běžně dostupných pomůcek pro pohybové aktivity. Nepravidelně, zejména při nepříznivém počasí, MŠ využívá prostor v přízemí, zařízený jako tělocvična. Jeho vybavení a menší dostupnost však nezajišťuje v potřebné míře každodenní přirozený spontánní pohyb dětí. Ostatní hračky, pomůcky i materiál, stejně jako audiovizuální technika byly ve třídě zastoupeny v potřebném množství a pestrosti. Výška židliček a stolků byla přizpůsobena vzrůstu dětí.

Využívání materiálně-technického vybavení vedoucí učitelka průběžně sleduje, případné nedostatky operativně řeší s vedením školy. Má jasnou představu o dalším zlepšování, projednává ji s ředitelem a po dohodě ji postupně realizuje.

Materiálně-technické podmínky v MŠ jsou velmi dobré, vytvořené podnětné prostředí příznivě ovlivňuje osobnostní rozvoj dětí.

Materiálně-technické podmínky v ZŠ jsou celkově průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

MŠ realizuje školní vzdělávací program pod názvem *Školka plná zábavy* třetím rokem. Jeho zpracování odpovídá dokumentu *Rámcový program pro předškolní vzdělávání* (č. j. 14 132/01-22), formulovaný hlavní cíl je v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání. Rozpracování ročních témat do motivačních podtémat sice ne vždy tvoří logicky propojené celky, snaží se však postihnout vzdělávací cíle všech oblastí přispívajících k rozvoji osobnosti dětí. Zlepšení podmínek vzdělávání však program neplánuje, pouze popisuje stávající stav. Systém evaluace, který je v programu stanoven v obecnější rovině, nepostihuje všechny potřebné oblasti. Způsob její realizace zatím neumožňuje získávat relevantní údaje pro vyhodnocování kvality činnosti školy. V rámci kontrolní činnosti ředitelka sleduje návaznost třídního programu na ŠVP.

Povinnou dokumentaci i dokumentaci k naplňování programu vede MŠ úplně a přehledně.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti je dána *organizací dne dětí v MŠ*, formálně stanovenou pro obě třídy. Ve skutečnosti však probíhají veškeré činnosti společně. Nedostatky se vyskytly v dodržování požadovaného intervalu mezi podáváním jídel (svačina, oběd), z důvodu dovážení oběda byla nevhodně krácena doba pobytu venku. Zavedený pitný režim děti využívaly málo. Individuální potřeba spánku a odpočinku byla uspokojována. Z hlediska psychohygieny vytvořila MŠ klidné prostředí pro dětské hry, k jejichž plynulosti přispívalo průběžné podávání svačiny. Při řízených činnostech nebyly nároky na děti kladeny vždy s ohledem na jejich individuální možnosti.

Informační systém směrem k rodičům je funkční. Rodiče měli možnost běžně vstupovat do tříd a využívali toho. Na vhodně upravených nástěnkách v prostorách MŠ byli seznamováni s výsledky dětí i činností školy.

V ZŠ je v tomto školním roce výuka realizována podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2. Týdenní časové dotace všech povinných předmětů na prvním i druhém stupni ZŠ odpovídaly platnému učebnímu plánu tohoto vzdělávacího programu, upravenému na podmínky školy. Výuka hospitovaných předmětů probíhala podle schválených učebních dokumentů. Jejich naplňování sleduje vedení školy. Tematické plány však svým zpracováním důslednou kontrolu plnění osnov neumožňují. Bylo zjištěno, že do výuky matematiky v VIII. třídě ve školním roce 2002/2003 nebylo zařazeno učivo Základy statistiky, v IX. třídě ve školním roce 2003/2004 učivo Základy finanční matematiky. Uvedená zjištění svědčí o malé účinnosti kontrolní činnosti prováděné vedením školy.

Povinná dokumentace je vedena. Málo průkazné jsou však zápisy o probraném učivu v třídních knihách, což rovněž ztěžuje průběžnou kontrolu plnění učebních osnov. Při sestavení rozvrhu byly psychohygienické zásady převážně dodrženy, s výjimkou rozvrhu druhé třídy, ve které vyučuje celkem pět učitelů, páté třídy, v níž učí čtyři vyučující, a dále výuky dějepisu a zeměpisu na 2. stupni, která je opakovaně zařazena 5. a 6. vyučovací hodinu. Délka 5. a 6. vyučovací hodiny je 44 místo 45 minut, jak stanovuje právní norma.

Žáci získávají potřebné informace ve škole v plném rozsahu. Rodičům škola poskytuje informace prostřednictvím žákovských knížek a dále na třídních schůzkách. Informační systém vůči žákům a rodičům je pružný. Veřejnost je o činnosti ZŠ informována pravidelně ve *Výroční zprávě školy* a při tradičních akcích školy.

Výchovný poradce pro volbu povolání má stanoven poradenský den pro žáky a jejich rodiče, pravidelně spolupracuje s Úřadem práce ve Vyškově. V rámci praktických činností v tematickém celku Svět práce se žáci seznamují s problematikou volby povolání. Problémy v chování žáků se otevřeně řeší v rámci pedagogických rad. Ostatní poradenskou činností je pověřen zástupce ředitele. Pro oblast prevence sociálně patologických jevů má zpracován rámcový plán, který však neobsahuje konkrétní akce a cílovou skupinu. Svou činnost opírá o osobní znalost žáků, jejich rodinného zázemí i ohrožujících faktorů. Nežádoucí jevy jsou ihned podchyceny a řešeny. Zástupce ředitele také vede přehled o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami. Za pomoc těmto žákům odpovídají učitelé v rámci běžné výuky, důraz je kladen na diferencovaný přístup. Individuální péče mimo vyučování není organizována.

Průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole

Při plánování vzdělávací činnosti byla větší pozornost věnována řízeným aktivitám. Obecné, specifické cíle plánované pro delší časové úseky byly konkretizovány do tzv. dílčích cílů, z nichž si při bezprostřední přípravě učitelky vybíraly podle aktuální potřeby. Poměrně velké množství cílů, které si stanovily, však nedokázaly promyšleně diferencovat ve vztahu k různým předpokladům dětí, ani cíleně sledovat a vyhodnocovat jejich naplňování. Při

plánování i realizaci činností se držely naplánovaných témat a podtémat školního programu, dokázaly však pružně reagovat na vzniklé situace a tím vhodně využívat dětské prožitky a zkušenosti.

Děti měly pro hry a spontánní činnosti neomezený prostor. Jejich rozvoji napomáhala snadná dostupnost a pestrost hraček, materiálu i dalších pomůcek, které umožňovaly seberealizaci každého dítěte. Ty si aktivity vybíraly podle svého zájmu. Zejména starší si hrály se zaujetím, projevovaly se svobodně a do her promítaly své zážitky i zkušenosti. Byly samostatné v rozhodování, chovaly se k sobě většinou ohleduplně s ochotou radit si a pomáhat. Učitelky je v jejich výběru většinou neomezovaly, jejich občasné vstupy do her však měly zjišťující charakter a spíše ji rušily, než rozvíjely. Někdy se stalo, že ve snaze splnit stanovené cíle, zejména poznatkového nebo pracovního charakteru, neposkytly dítěti dostatečný časový prostor pro rozhodnutí, kterou činnost si vybere.

Řízené činnosti probíhaly po většinu dopoledne skupinově a individuálně souběžně se spontánními aktivitami. Před pobytem venku byla zorganizována společná činnost, při níž nebyly vždy dostatečně diferencovány požadavky vzhledem k věkovým a individuálním schopnostem dětí. Ty byly ke všem řízeným činnostem získávány převážně vnější, mnohdy velmi emotivně laděnou motivací. Nabídka aktivit byla pestrá, pro děti atraktivní a ty ji ochotně využívaly. Pro práci vlastním tempem i její dokončení měly dostatečný čas. Zvolené metody však byly provázené větší řízeností ze strany učitelek. Méně tak podporovaly rozvoj fantazie, tvořivosti a k aktivnímu učení vedly částečně. Založeny byly více na plnění daného postupu a nebraly dostatečně v úvahu potřebu rozvoje dětské samostatnosti. Velké úsilí učitelek poskytnout dětem co nejvíce podnětů se projevovalo také tím, že se někdy verbálně uplatňovaly více než děti.

Příjemné prostředí třídy spolu s laskavým, otevřeným přístupem i vstřícnou komunikací učitelek vytvářely příjemnou pracovní atmosféru. Promítalo se to v celkově pěkném chování a projevech dětí. Jejich hodnocení bylo pozitivně laděno, ne vždy však bylo věcné a adresné. Hodnotit konkrétně, a tím vytvářet základy sebehodnocení, se dařilo lépe při individuální práci. Celkově však hodnocení dávalo dětem možnost zažít úspěch, podporovalo jejich sebedůvěru a jistotu při plnění úkolů. Komunikace mezi dětmi i s učitelkami probíhala přirozeně. V průběhu dne pro ni byl dostatečný prostor, podporována byla i vhodně volenými otázkami, které často děti provokovaly k rozvíjení nápadů, myšlenek a souvislému vyjadřování.

Průběh spontánních i řízených činností byl hodnocen jako velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybový rozvoj, tělesná zdatnost a obratnost dětí odpovídaly věku, přestože vybavení třídy v této oblasti nebylo dostatečně různorodé. Rozvoji jemné motoriky věnovaly učitelky odpovídající pozornost. Hygienické návyky měly děti dobře upevněny, při stolování i převlékání byly samostatné. Méně byla sledována úroveň zdvořilostních návyků. Chování dětí bylo slušné, přátelské, dovedly spolupracovat. Úroveň jazykových a řečových dovedností odpovídala jejich věkovým i individuálním zvláštnostem. Ve svých projevech byly většinou otevřené a bezprostřední, neostýchaly se navázat kontakt, chovaly se k sobě ohleduplně. Projevovaly se autonomně, zejména starší byly schopné přijímat různé sociální role. Úroveň jejich poznatků byla odpovídající, při řešení problémů však byly méně samostatné, častěji vyžadovaly pomoc dospělého. K rozvoji fantazie měly vhodné podmínky při hrách, méně v řízených činnostech.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce je velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni ZŠ

Průběh výuky byl vyučujícími převážně promyšlen, probírané učivo navazovalo na předchozí témata. Výuka ve třídě se dvěma ročníky byla důsledně připravena ve vztahu ke třídě jako celku, nebyl však brán ohled na rozdílnost témat jednotlivých ročníků v daném předmětu. Učitelky si stanovovaly převážně vzdělávací cíle, výchovné opomíjely. Ne vždy bylo zařazeno učivo korespondující s vypracovanými tematickými plány.

Klasicky vybavené a uspořádané třídy postrádaly relaxační kouty či koberce, což omezovalo volbu činností ve výuce. Ojedinele vyučující zařadila činnost na zemi, což bylo z hlediska činnostního pojetí učení pozitivní, avšak z hlediska hygieny méně vhodné. Výuka probíhala převážně v lavicích. Jejich klasické uspořádání neumožňovalo plnění úkolů zejména v praktických činnostech. Hodiny byly po materiální stránce velmi dobře zabezpečeny. V matematice a českém jazyce žáci pracovali s pestrou škálou názorných pomůcek, v praktických činnostech měli k dispozici vše potřebné ke zhotovení výrobku. Vůbec však nebyla využita didaktická technika ani speciální pomůcky pro žáky s poruchami učení.

V hodinách převládala frontální výuka, která byla promyšleně a účelně doplňována aktivizujícími metodami, např. soutěžení, hrami, méně pak prací ve dvojicích nebo ve skupinách. Při samostatné práci učitelky vždy jasně vysvětlily zadání. Jen některé vyučující se žákům věnovaly individuálně, speciální péči žákům s poruchami učení však neposkytovaly. Výjimkou byl žák s autistickými rysy, kterému zadávaly diferencované úkoly a pomáhaly mu s jejich řešením. Relaxační chvílky byly převážně zařazovány formou her a soutěží, nebo je učitelky nahrazovaly častým střídáním činností. Ojedinele však relaxaci opomněly, což se ke konci hodiny projevilo sníženou soustředěností žáků.

Ve většině hodin byli žáci po celou dobu motivováni vyprávěním vyučujících či kladením vhodné zvolených otázek, v některých hodinách i zapojováním do rozmanitých činností. Často se nové učivo prolínalo s praxí a zkušenostmi žáků. Jejich týmová spolupráce byla zařazena v menším počtu hospitovaných hodin, což souviselo se zvolenými vyučovacími metodami.

Výuka byla založena na výkladu a řízena samotnými vyučujícími. Prostor pro rozvoj komunikativních dovedností a pro vyjadřování vlastního názoru byl žákům vytvořen v menší míře. Na dotazy týkající se učiva však dokázali vhodně reagovat. Při práci ve skupinách či ve dvojicích mohli komunikovat mezi sebou. Byli vedeni k ohleduplnosti a vzájemnému respektování. V jedné třídě však kázeň žáků negativně ovlivňovalo časté střídání učitelek ve výuce.

Vyučující v průběhu hodin prověřovaly znalosti zkoušením, kontrolou samostatné práce nebo rozhovorem. Žáci byli chváleni a povzbuzováni a jejich výkony byly převážně pozitivně slovně hodnoceny. Objektivně probíhalo i hodnocení soutěží. Sebehodnocení se vyskytlo pouze v jedné hodině, k vzájemnému hodnocení v hospitované výuce žáci příležitost neměli.

Průběh a výsledky vzdělávání měly na prvním stupni základní školy celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání na 2. stupni ZŠ

Český jazyk a občanská výchova

Cíle sledované výuky byly stanoveny v oblasti vzdělávací, zpravidla se kryly s tématem hodiny a respektovaly schopnosti žáků. Na rozvoj dovedností se zaměřovaly jen okrajově, klíčové kompetence žáků zcela pomíjely. Probíraná látka vždy navazovala na dříve probrané učivo, o jehož zvládnutí se učitelé většinou přesvědčili při krátkém úvodním opakování.

Učitelé dobře promýšleli materiální podporu učení, poskytovali žákům dostatek textů a pomůcek k procvičování (kartičky, kopírovaná doplňovací cvičení, slovníky). V českém jazyce žáci často pracovali s učebnicí, v občanské výchově s vhodně volenými texty a dalšími

zdroji informací. Příznivou pracovní atmosféru dotvářely i tabelární pomůcky, jež byly ve třídách dlouhodobě umístěny a v hodinách běžně užívány.

V hospitovaných hodinách převažovala frontální výuka, která byla v občanské výchově často doplněna prací ve dvojicích nebo prezentací individuálních úkolů žáků. V českém jazyce se vyučující snažili o diferencovaný přístup k žákům podle jejich schopností, zejména při zadávání úkolů k procvičování učiva. Při jejich řešení žákům ochotně pomáhali, někdy však do té míry, že jim neumožnili pracovat vlastním tempem, jejich činnost detailně řídili a ponechali jim malý prostor pro samostatné učení. Vyučovací čas byl efektivně využíván, někdy však chyběla relaxace, což vedlo k zvýšené únavě žáků.

Vstupní ani průběžná motivace nebyla cíleně zařazována, zájem žáků vzbuzovaly pestré formy procvičování, možnost samostatného získávání informací (především v občanské výchově) a poukazy na možné využití nových poznatků v běžném životě. V některých případech, zejména při procvičování gramatického systému jazyka, jim však smysl učiva unikalo. Přesto se většina žáků zapojovala do práce a svědomitě plnila zadané úkoly.

Komunikace ve sledovaných hodinách českého jazyka byla zaměřena výhradně k plnění úkolů. Žáci zpravidla jednoslovně odpovídali na učitelovy otázky. Prostor pro vlastní vyjádření, diskusi a argumentaci byl částečně vytvořen v jedné hodině slohu, žáci ho však nedokázali využít. Větší příležitost k rozvoji komunikativních dovedností dostali v občanské výchově, když prezentovali informace vyhledané v zadaných textech. Část žáků dokázala závěry samostatně formulovat, ostatní byli více závislí na původním textu. Kultivované vyjadřování učitelů sloužilo jako vzor pro žáky, v některých hodinách však zbytečně převládalo.

Ve sledovaných hodinách učitelé málo využívali příležitostí k hodnocení práce žáků. Klasifikace probíhala průběžně, známka byla žákovi sdělena a krátce zdůvodněna. Hodnocení se omezilo na souhlas či nesouhlas se správností odpovědi, ocenění pokroku se vyskytlo spíše ojediněle v občanské výchově. Za splnění úkolu a aktivní zapojení do výuky byli žáci chváleni jednotlivě, avšak závěrečné zhodnocení práce žáků, které by jim poskytlo zpětnou vazbu o úspěšnosti učení, chybělo ve všech hodinách. Příležitost k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení při prezentaci výsledků nebyla využita.

Průběh a výsledky vzdělávání byly v českém jazyce dobré, v občanské výchově velmi dobré.

Matematika a fyzika

Probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Stanovené vzdělávací cíle byly zaměřené převážně na znalosti žáků, méně na jejich dovednosti a ojediněle směřovaly k individuálním vzdělávacím potřebám žáků.

Hospitace proběhly v běžně vybavených třídách, jejichž výzdoba a vybavení vytvářely pro výuku sledovaných předmětů málo podnětné prostředí. Ve fyzice byly využity jednoduché pomůcky, většinou však s nimi pracoval jen vyučující. V matematice žáci účelně využívali učebnice a nakopírované úlohy pro samostatnou práci.

Ve sledované výuce převažovaly frontální činnosti. V matematice jednotlivci počítali pod kontrolou učitele u tabule, ostatní většinou pracovali samostatně. Ti, kteří měli dostatečně upevněné znalosti, dokázali upozornit na chybný postup. Vyučující využili práci s chybou k prodlouženému výkladu a upevnění znalostí žáků. Ojediněle měli žáci zadané diferencované úlohy k procvičování. V takovém případě pracovali vlastním tempem a učitel měl čas sledovat jejich úspěšnost. Na otázky ve fyzice žáci reagovali dobře. Zapojili se do diskuse a se zájmem řešili úlohy z praktického života. Tempo výuky a převaha jednotvárných činností neumožňovaly žákům průběžnou relaxaci, a tak se stávalo, že někteří byli nesoustředění. Závěr hodin učitelé většinou nevyužili ke shrnutí učiva a k potřebnému zhodnocení práce.

Motivovat žáky se učitelům dařilo více ve fyzice než v matematice. Využitím známých přírodních jevů, které byly dávány do souvislostí s probíraným učivem, a zařazením jednoduchých žákovských a demonstračních pokusů podporovali zájem žáků o nové poznatky. Vhodně přitom byly využity mezipředmětové vztahy. V matematice podpořilo motivaci řešení příkladů z praxe a úloh souvisejících s fyzikálním učivem.

Prostor pro vzájemnou komunikaci žáků byl vytvořen ojediněle, převládala jednosměrná komunikace učitel - žák. Žáci jen ojediněle vyjádřili svůj názor, upozornili na chybu v řešení příkladu u tabule. Bylo zařazeno málo samostatných činností a příležitostí k posilování vzájemného respektu a tolerance.

Učitelé oceňovali zájem žáků pochvalou a výjimečně též klasifikovali jejich znalosti. Ty zjišťovali průběžně ať již cíleně volenými příklady, nebo formou otázek na pochopení širších souvislostí. V ojediněle zadané samostatné práci měli žáci možnost provést sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech měly dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

ZŠ zjišťuje dílčí výsledky vzdělávání žáků prostřednictvím běžných prověrek a testů, jejichž přípravu a realizaci provádí ředitel školy. Pravidelně se sleduje úspěšnost žáků v soutěžích a v přijímacím řízení na střední školy. Jednotliví vyučující porovnávají výsledky práce svých žáků v rámci předmětů a seznamují s nimi ostatní učitele na pedagogické radě. Analýza výsledků vzdělávání však není cíleně využívána ve prospěch zařazování účinnějších metod a forem práce s žáky.

Průběh vzdělávání a výchovy v mateřské škole měl celkově velmi dobrou, v základní škole dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Mateřská škola vykazuje existenci dvou tříd, z nichž jedna má celodenní a jedna polodenní provoz. Do nich je rozděleno 35 zapsaných dětí. Některé z přijatých dětí do termínu inspekční činnosti dosud nenastoupily a část byla přijata k docházce na 5 dnů v týdnu. Počet skutečně docházejících dětí byl tedy výrazně nižší. Ve školním roce 2004/2005 byla zatím nejvyšší průměrná měsíční docházka v obou třídách dohromady 18 dětí. Z důvodu nízkých počtů dětí v jednotlivých třídách a malého prostoru, který vznikl vymezením místností pro jednotlivé třídy a neumožňoval vytvořit hrací kouty pro různorodé činnosti dětí, vedoucí učitelka zrušila rozdělení prostoru a výchovně-vzdělávací činnost obou tříd probíhá společně za pravidelné dopolední přítomnosti dvou učitelek od 7:00 hod.
- Pro zajištění kvalitní péče o děti s problémy v oblasti komunikačních schopností navázala vedoucí učitelka spolupráci s klinickou logopedkou. V prostorách poskytnutých mateřskou školou zabezpečuje jedenkrát týdně dětem komplexní odbornou individuální péči její zaměstnankyně – odborná logopedka.
- Základní škola věnuje volnočasovým aktivitám velkou pozornost. Každoročně zřizuje pro žáky zájmové kroužky. Ve škole jsou organizována školní kola soutěží, ze kterých

jsou nominováni žáci do účasti v okresních kolech. Dobré výsledky dosahují pravidelně ve sportovních soutěžích.

- Základní škola úzce spolupracuje se *Sborem pro občanské záležitosti*. Žáci jsou zapojeni do organizace významných událostí v obci.
- Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Multikulturní výchova“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 10. 11. 2004* ze dne 10. listopadu 2004
2. *Koncepční záměry a úkoly v období 2003-2007* ze dne 1. září 2003
3. *Plán práce školy na školní rok 2004/2005* (nedatováno)
4. *Plán materiálního zabezpečení do roku 2007* ze dne 1. prosince 2004
5. *Plán spolupráce mateřské školy jako součásti Základní školy Bohdalice* ze dne 1. září 2004
6. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004, 2004/2005
7. Kniha úrazů zavedená 8. listopadu 1977
8. *Řád školy* ze dne 1. září 2003
9. *Organizační řád* ze dne 1. září 2004
10. Třídní knihy všech tříd ZŠ vedené ve školním roce 2004/2005
11. Třídní výkazy všech tříd ZŠ platné ve školním roce 2004/2005
12. Katalogové listy žáků všech tříd ZŠ vedené ve školním roce 2004/2005
13. Třídní kniha IX. třídy vedená ve školním roce 2003/2004
14. Třídní kniha VIII. třídy vedená ve školním roce 2002/2003
15. *Učební plán ve školním roce 2004/2005*
16. *Rozvrh hodin podle tříd* ve školním roce 2004/2005 - 1. pololetí
17. *Rozvrh zvonění* ve školním roce 2004/2005
18. Personální dokumentace (doklady o vzdělání, náplně práce) hospitovaných učitelů ZŠ
19. *Vnitřní informační systém na ZŠ Bohdalice* (nedatováno)
20. *Personální plán – personální zabezpečení výuky a provozu* (nedatováno)
21. *Systém vnitřní kontroly školy* (nedatováno)
22. *Kontrolní systém ZŠ Bohdalice* ze dne 1. září 2001
23. *Klasifikace* ze dne 3. ledna 2003
24. *Rámcový plán DVPP 2000-2004* (nedatováno)
25. *Plán práce DVPP na I. pololetí školního roku 2004/2005* ze dne 28. srpna 2004
26. *Hodnocení plánu DVPP na školní rok 2003/2004* ze dne 28. června 2004
27. *Plán výchovného poradce pro volbu povolání* ve školním roce 2004/2005
28. *Náplň výchovného poradce – volba povolání* ze dne 1. října 2004
29. *Zdravotní stavy žáků 2004/2005* (nedatováno)
30. *Zápis o kontrole učebních osnov v matematice na ZŠ Bohdalice* ze dne 21. ledna 2005

31. *Výroční zpráva o činnosti školy* ze dne 16. července 2004
32. Tematické plány hospitovaných předmětů platné pro školní rok 2004/2005
33. Záznamy z třídních schůzek s rodiči
34. Vzorek žákovských knížek a sešitů žáků hospitovaných tříd
35. *Pověření pro vedoucí učitelku MŠ Bohdalice* ze dne 1. ledna 2003
36. Pracovní náplně pracovníků MŠ platné pro školní rok 2004/2005
37. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků vyučujících v MŠ ve školním roce 2004/2005
38. *Škol (MŠMT) V 1-01 Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2004* ze dne 24. září 2004
39. *Přehled docházky* ze září – ledna školního roku 2004/2005 I. a II. třídy MŠ
40. *Přehled výchovné práce* I. a II. třídy MŠ pro školní rok 2004/2005
41. *Evidenční list pro dítě v mateřské škole* I. a II. třídy pro školní rok 2004/2005
42. *Rozhodnutí o odkladu školní docházky* pro 1 dítě ve školním roce 2004/2005
43. *Rozhodnutí o zařazení dítěte do předškolního zařízení* pro školní rok 2004/2005
44. Záznamy o dětech I. a II. třídy MŠ pro školní rok 2004/2005
45. *Organizace dne dětí v MŠ* I. a II. třídy pro školní rok 2004/2005 - bez data
46. *Přímá pracovní doba pedagogických pracovníků MŠ* pro školní rok 2004/2005 - bez data
47. *Školní vzdělávací program „Školka plná zábavy“* - bez data
48. Třídní plán MŠ- rozpracování podtémat ŠVP - bez data
49. *Hodnotící list* pro vyhodnocení podtémat - bez data
50. *Plán sebevzdělávání pedagogických pracovníků – r. 2004/2005 – MŠ* - bez data
51. *Školní řád* mateřské školy ze dne 1. září 2004
52. *Vnitřní řád školy* - MŠ ze dne 1. září 2004
53. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004* - MŠ ze dne 30. června 2004
54. *Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy* včetně kritérií pro hodnocení zaměstnanců pro školní rok 2004/2005 - bez data
55. Zápisy z kontrolní a evaluační činnosti MŠ, školní rok 2004/2005
56. *Plán pedagogických a provozních porad – MŠ*, školní rok 2004/2005 – bez data
57. Zápisy z pedagogických a provozních porad MŠ – školní rok 2004/2005

ZÁVĚR

Výchovně-vzdělávací činnost v ZŠ a MŠ zajišťovali převážně učitelé s odbornou kvalifikací. Organizační struktura školy umožňuje účinné řízení a plynulý chod celé školy, i když zpracované řády a směrnice neupravují vzájemnou součinnost obou součástí. Informace zaměstnancům, žákům i rodičům jsou předávány včas a v potřebném rozsahu. Ředitel školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které probíhá v souladu s potřebami školy.

Poloha, prostory i vybavení mateřské školy umožňují realizovat vzdělávací program a pozitivně ovlivňují kvalitu předškolního vzdělávání. Také umístění základní školy

v někdejším zámku obklopeném zahradou poskytuje řadu možností ke sportovnímu vyžití i relaxaci. Pozitivem je i moderní tělocvična s příslušným zázemím. Chybějící odborná učebna však poněkud limituje kvalitu výuky přírodovědných předmětů. Vybavení školy nábytkem, pomůckami, výpočetní a didaktickou technikou se průběžně obnovuje.

Při vzdělávací činnosti v mateřské škole vytvářel vlídný a otevřený přístup učitelk příjemnou pracovní atmosféru, ve které se děti projevovaly bezprostředně. Pozitivně ovlivňoval jejich vzájemné přátelské a ohleduplné chování. Ve spontánních činnostech měly děti dostatečný prostor k seberealizaci a uplatnění svých nápadů. V řízených činnostech, jejichž nabídka byla poměrně pestrá, děti pracovaly převážně podle pokynů učitelk a měly méně příležitostí samy něco objevovat. Tím byla podpora jejich osobnostního rozvoje méně efektivní.

Ve sledovaných předmětech základní školy převažovala frontální výuka zaměřená na získávání poznatků. Místy byla střídána samostatnou prací žáků, při níž se učitelé snažili respektovat jejich schopnosti a speciální vzdělávací potřeby. Malý prostor byl věnován samostatnému získávání poznatků, rozvoji komunikace a vzájemné spolupráce žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	Kneselová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jan Dusík	Dusík, v. r.
Člen týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Sedláčková, v. r.
Člen týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Vladíková, v. r.

V Brně dne 15. února 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 18. února 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Radoslav Matoušek

Matoušek, v. r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Křížová 22, 603 00 Brno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-03-18	12-1008/05/67-956
Školská rada	2005-03-18	12-1008/05/67-956

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.